

Psicologia Humana

2012/2013

Codi: 103016

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Graduat en Fisioteràpia	961 Graduat en Fisioteràpia	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Rosa Maria Escorihuela Agulló

Correu electrònic: RosaMaria.Escorihuela@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

-

Objectius

L'assignatura Psicologia Humana s'imparteix a primer curs del Grau de Fisioteràpia, dins de l'etapa de formació pre-clínica.

L'objectiu general de l'assignatura és proporcionar a l'alumne les bases socials de la conducta humana, així com coneixements bàsics entre psicologia i salut que li permetin establir i mantenir una bona relació amb els pacients, familiars/cuidadors i altres professionals.

Tots aquests objectius han de contribuir a que l'alumne assoleixi un bagatge de competències que han de possibilitar una millor comprensió de la conducta dels usuaris dels sistemes de salut, de la pròpia conducta i de la interacció professional de la salut-usuari.

Competències

- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oralment com per escrit, amb tots els usuaris del sistema sanitari, així com amb altres professionals.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Proporcionar una atenció fisioterapèutica eficaç i oferir una assistència integral als pacients.
- Raonar amb sentit crític.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions
- Tenir habilitat en les relacions interpersonals.
- Treballar en equip.
- Treballar en equips professionals i cooperar de manera efectiva amb tot l'equip multidisciplinari.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure els factors que intervenen en el treball en equip i en situacions de lideratge.

2. Determinar i explicar els aspectes psicològics de la relació terapeuta-pacient.
3. Explicar els aspectes psicològics de la relació fisioterapeuta-pacient.
4. Explicar els determinants psicològics que afecten l'organisme biològic en pacients amb alteracions psicosomàtiques.
5. Explicar els factors psicològics i socials que influeixen en l'estat de salut/malaltia de l'individu, la família i la comunitat.
6. Explicar els fonaments de la psicologia evolutiva i les bases del desenvolupament psicosocial.
7. Explicar els processos psicopatològics bàsics.
8. Explicar i aplicar les teories de la comunicació i de les relacions interpersonals.
9. Explicar les teories de l'aprenentatge que cal aplicar en l'educació per a la salut i en el propi procés d'aprenentatge al llarg de tota la vida.
10. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
11. Identificar els factors que determinen les dinàmiques de grups.
12. Identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere.
13. Identificar les repercussions psíquiques dels traumatismes i malalties físiques dels pacients.
14. Raonar amb sentit crític.
15. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
16. Tenir habilitat en les relacions interpersonals.
17. Treballar en equip.

Continguts

TEORIA

BLOC 1: BASES SOCIALS DE LA CONDUCTA

Introducció

Fisioteràpia, Medicina i Psicologia. Rols professionals, disciplines i jerarquies en la cura i l'atenció als pacients. Gent sana, gent malalta i sanitaris: de la beneficència a la ciència. Conflictes gremials i col·laboració intergrupals. Les trampes biopsicosocials en l'aproximació a la conducta humana. El cervell social.

Tema 1. Relacions socials

L'estudi de les relacions socials en el laboratori: la situació social mínima, el "dilema del presoner". Els conflictes socials: les causes més habituals, els mecanismes per a solucionar-los, els errors habituals en la solució de conflictes. La conducta altruista: els models explicatius. Quan ajudem? Qui ajuda? A qui ajudem?

Tema 2. Conducta agressiva

Concepte. Tipus d'agressió. Desenvolupament de la conducta agressiva. Mecanismes d'aprenentatge. Facilitadors i inhibidors de la conducta agressiva. Biologia de l'agressió. Natura i cultura. Personalitats agressives i antisocials: aspectes clínics més rellevants. La conducta agressiva en la pràctica mèdica: detecció de variables de risc, prevenció.

Tema 3. Atracció, amor i conducta sexual

Atracció interpersonal: principi bàsic. Les variables que influeixen en l'atracció interpersonal: la proximitat, l'atractiu físic, la semblança. Amor passional i amor de company. Conducta sexual: seqüència de desenvolupament. La resposta sexual humana. Varietats de l'experiència sexual. Les alteracions de la conducta sexual.

Tema 4. Actituds

Concepte. Components de les actituds: cognició, emoció i tendència de resposta. Opinions, actituds i ideologia. Actituds i conducta. Mesura de les actituds. La persuasió i el canvi d'actituds. Les actituds en l'àmbit de la salut i en la pràctica mèdica. Les tècniques de persuasió en la modificació de les actituds i les conductes dels pacients.

Tema 5. Creences socials

Sabem perquè fem allò que fem? La interpretació de la realitat i el record: les creences i les expectatives. Sobreestimació de la precisió dels nostres judicis. La informació rellevant i la irrellevant en la presa de decisions. La il·lusió de correlació i la il·lusió de control. Les nostres creences poden fer-se realitat. Les creences en els pacients i en els professionals de la salut.

Tema 6. Explicació de la conducta

Explicació de la conducta dels altres: l'error fonamental d'atribució. Explicació i predicció de la pròpia conducta: el biaix d'autolloanç. Fenòmens vinculats amb l'autopercepció: efecte "còctel", il·lusió d'invulnerabilitat, el fals consens. Autoeficàcia, autoestima i *locus* de control. L'error fonamental d'atribució i el biaix d'autolloanç en els problemes de salut i en la pràctica mèdica.

Tema 7. Influència social

Cultura i comportament social. Normes socials, rols i conducta. La influència mútua entre els individus. La pressió social i els fenòmens de conformitat i obediència. Diferències en vulnerabilitat a la influència social. Influència grupal i comportament: tipus. El poder de l'individu i el poder de la situació en la conducta de les persones. Influència social, salut i malaltia.

BLOC 2: PSICOLOGIA I SALUT

Tema 8. La relació professional de la salut-pacient

Les dimensions de la pràctica clínica. El context de la relació professional de la salut-pacient. Conducta de malaltia i adherència al tractament. Estratègies comunicatives. Situacions especials en la pràctica clínica.

Tema 9. Estrès, salut i malaltia

Concepte. Estrès agut *versus* crònic. Controlabilitat i predictibilitat. Sistemes fisiològics activats en la resposta d'estrès i mecanismes de control neural. Estrès i sistema immunitari. Estratègies d'afrontament a l'estrès. Les conseqüències de l'estrès: alteracions fisiològiques i metabòliques, alteracions psicopatològiques, alteracions cognitives. Factors protectors. Vulnerabilitat.

Tema 10. Comportament i salut

Hàbits adaptatius i desadaptatius. Tabac, alcohol i altres drogues. Exercici físic. Alimentació. Conducta sexual. Conducció. Personalitat i salut: estils de vida, patrons de conducta. Les variables individuals de risc. Modificació d'hàbits desadaptatius i promoció de conductes saludables en diferents tipus de pacients i circumstàncies.

PRÀCTICA

Pràctica 1. Els biaixos del pensament humà

Pràctica 2. El poder de les situacions

Pràctica 3. Psiconeuroimmunologia

Pràctica 4. Estrès acadèmic

Metodologia

Classes Teòriques (45 hores).

Classes Virtuals (15 hores).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòria	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Classes virtuals	15	0,6	1, 4, 5, 10, 11, 14, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Estudi individual de l'alumne, consultes bibliogràfiques o documentals, consulta de campus virtual, consultes al tutor o professor.	83	3,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17

Avaluació

Avaluació formativa

Durant el desenvolupament del curs, i en dates que s'anunciaran oportunament, es realitzaran dues avaluacions formatives (format: prova d'elecció múltiple+pregunta curta).

Els alumnes que hi participin i que superin l'avaluació (obtenir una nota de 5 o superior un cop promitjades ambdues avaluacions), podran obtenir fins a un màxim d'1 punt de bonificació que se sumarà a la seva nota final.

Avaluació acreditativa

Es realitzarà sobre tots els continguts impartits a les classes de teoria i a les classes virtuals. Constarà d'una prova d'elecció múltiple i d'una prova d'assaig de preguntes de resposta breu. La prova d'elecció múltiple es basarà en preguntes de cinc alternatives; es descomptaran els encerts a l'atzar i es transformarà decimalment la nota. La correcció de les proves serà sotmesa a tots els requisits psicomètrics. La prova d'elecció múltiple correspon al 70% de la nota de teoria i la prova d'assaig al 25%.

Es valorarà la participació de l'alumne a les classes virtuals (5% de la nota final).

Nota final de l'assignatura

Es calcularà segons la següent fórmula: (nota decimal de la prova d'elecció múltiple x 0,70) + (nota decimal de la prova d'assaig x 0,25) + (participació classes virtuals x 0,05) + (bonificació, si s'escau, per l'avaluació formativa).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació classes virtuals	5%	4	0,16	4, 5, 10, 14, 16, 17
Prova d'assaig de preguntes de resposta breu	25%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Prova delectió múltiple

70% 2

0,08

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Bibliografia de consulta

BORRELL, F. (2004). *Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas*. Barcelona: semFYC.

BRANNON, L. & FEIST, J. (2001). *Psicología de la salud*. Madrid: Paraninfo.

BUCKMAN, R. (1998). *Com donar les males notícies: una guia per a professionals de la salut*. Vic: Eumo

CLÈRIES, X. (2006). *La comunicació. Una competencia esencial para los profesionales de la salud*. Barcelona: Masson.

MYERS, D.G. (2005) *Psicología (7a. ed.)*. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana.

MYERS, D.G. (2000). *Psicología social (6a. ed.)*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill.

SAPOLSKY, R. M. (1995). *¿Por qué las cebras no tienen úlcera?* Madrid: Alianza Editorial.

SANDI, C. & CALES, J.M. (2000). *Estrés: consecuencias psicológicas fisiológicas y clínicas*. Madrid: Sanz y Torres.

TOBEÑA, A., (2003). *Anatomía de la agresividad humana (de la violencia al belicismo)*. Barcelona: Debolsillo.

TOBEÑA, A., (2006). *El cervell eròtic rutes neurals d'amor i sexe*. Barcelona: L'esfera dels llibres.